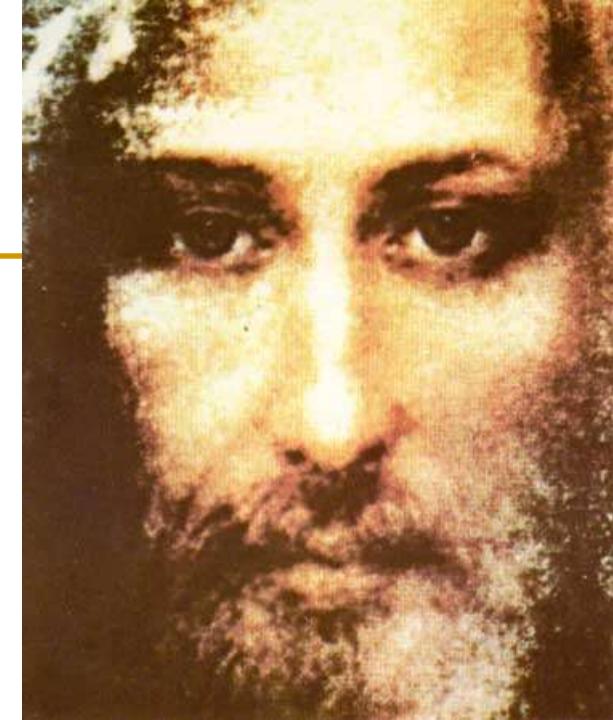

Biblijski odgoj za 21. stoljeće

---

*Pedagoški procesi
u Svetom pismu*

Zimski semestar
ak. g. 2019./20.
FFRZ dvorana 015

Hebrejska Tora — osnovica Biblije

FFRZ: *Izborni predmet uz Biblija – SZ (ECTS 3)*
FTI: Petoknjižje i Povijesne knjige

---

amdg.ffrz.hr

→ nastava

četvrtkom, 12:15-14:00

Psihosocijalni momenti i odgojna interakcija

- Ostaviti oca i majku
(Post 2,24)
- A. Bog odgajatelj
  - počeci
  - Noa
  - Jakov
  - Mojsije
  - Samuel
  - Jona
- B. Ljudi odgajatelji
  - Abraham – Izak
  - Mojsije – narod
  - Mojsije – Jošua
  - Ilija – Elizej
  - Nehemija
- Isus
  - farizeji
  - Marta i Marija
  - Petar
- Put u Emaus

Počeci

- Pra-zapovijed (Post 1,28):
  - postanite veliki (usp. Ef 4,13)
  - donosite plod (usp. Iv 15,16)
- strah, stid, izloženost
- samoća Adamova i Evina
- Božji interes
  - gdje je čovjek (Post 3,9; 4,9)
  - što je učinio čovjek (3,13; 4,10)

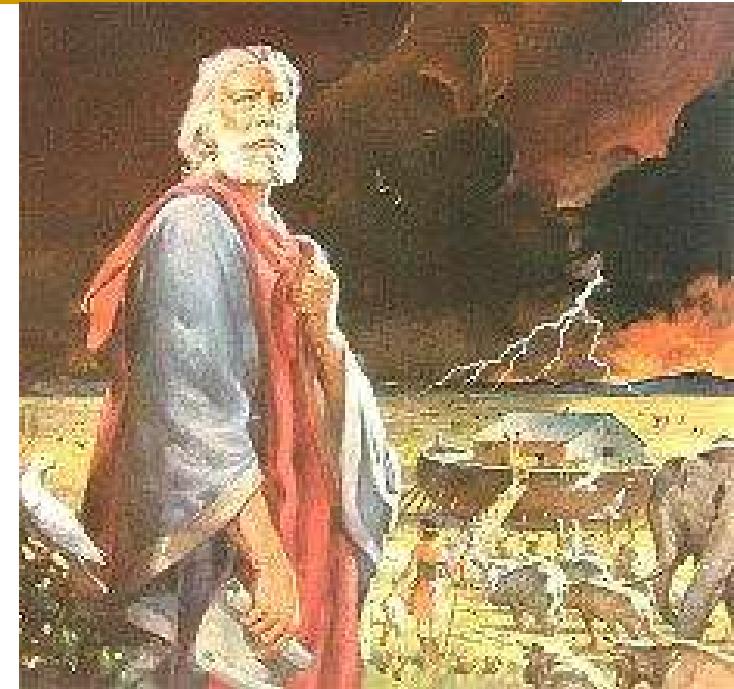
Noa

- procjena i silno povjerenje:
- *pravedan “preda mnom”*
= mojim licem (!) Post 7,1
  - usp. Post 1 (“i vidje Bog...”)
- aktivnost i kreativnost
- ne dijalog, nego nalog
- zajednički hod
- *hodio s Bogom (6,9)*
  - kao Henok (5,22.24)

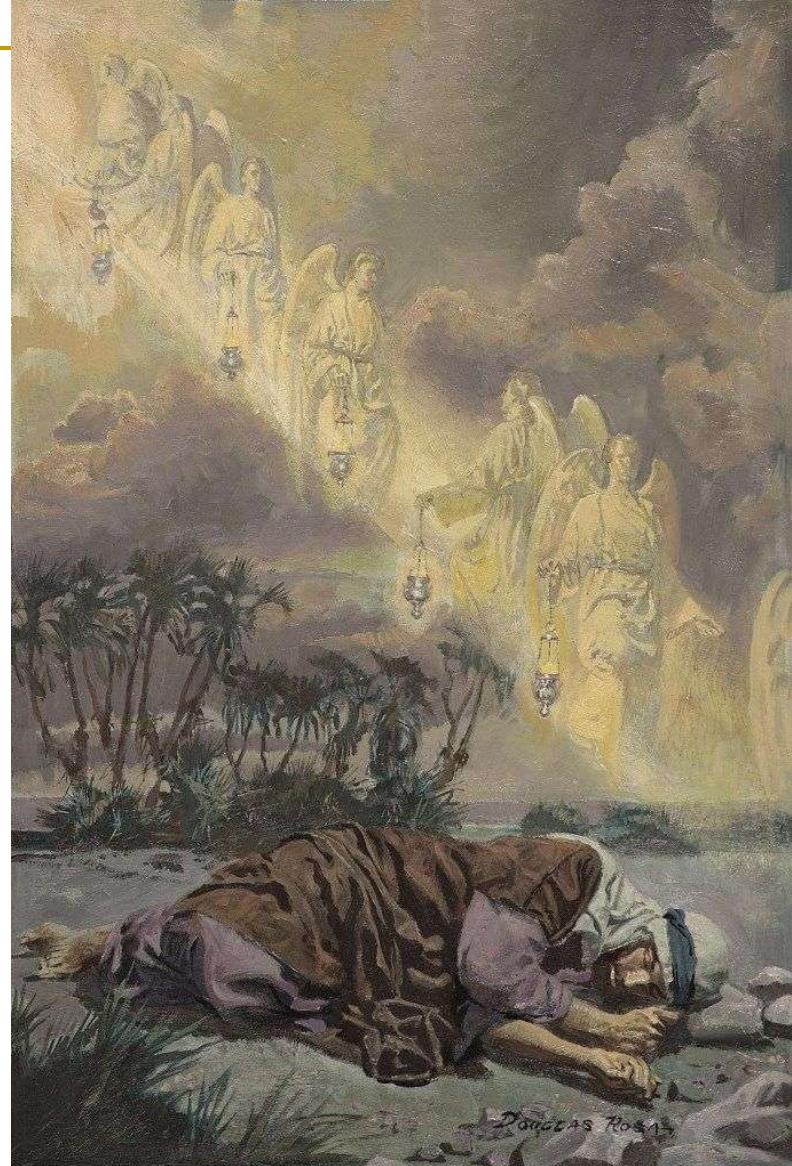
Po pravedniku spas

- Prvi prinosi žrtve paljenice
- Prinos u Post 8,20
(Božje srce! 6,6; 8,21)
- Bog preuzima obvezu
  - בריתִי *bərîtî* (6,18; 9,8.11.15)
- “moja obveza”
- Očit znak
- “*Luk* svoj polažem u oblak” (9,13)
  - Isusovo rodoslovlje (Lk 3,36)
  - Dolazak Sina čovječjega (Mt 24,37; Lk 17,26)

Jakov

- početak nakon sloma
  - san – otvorena duša (Post 28)
  - Jakov postavlja uvjete
  - moli (28,22b)
- prevareni varalica (c29-31)
- blagoslov i novo ime (c32)
prije pomirenja (c33)
  - potvrda, ponavljanje (35,9s)
- Jakov – otac
  - Judin utjecaj (43,9)
  - blagoslov mlađemu (48,14)

Mosijev poziv

■ pet Mojsijevih poteškoća

- od krize identiteta:

- Tko sam ja? (Izl 3,11)
- Težak na jeziku (4,10)

- do izvlačenja (Izl 4,13):

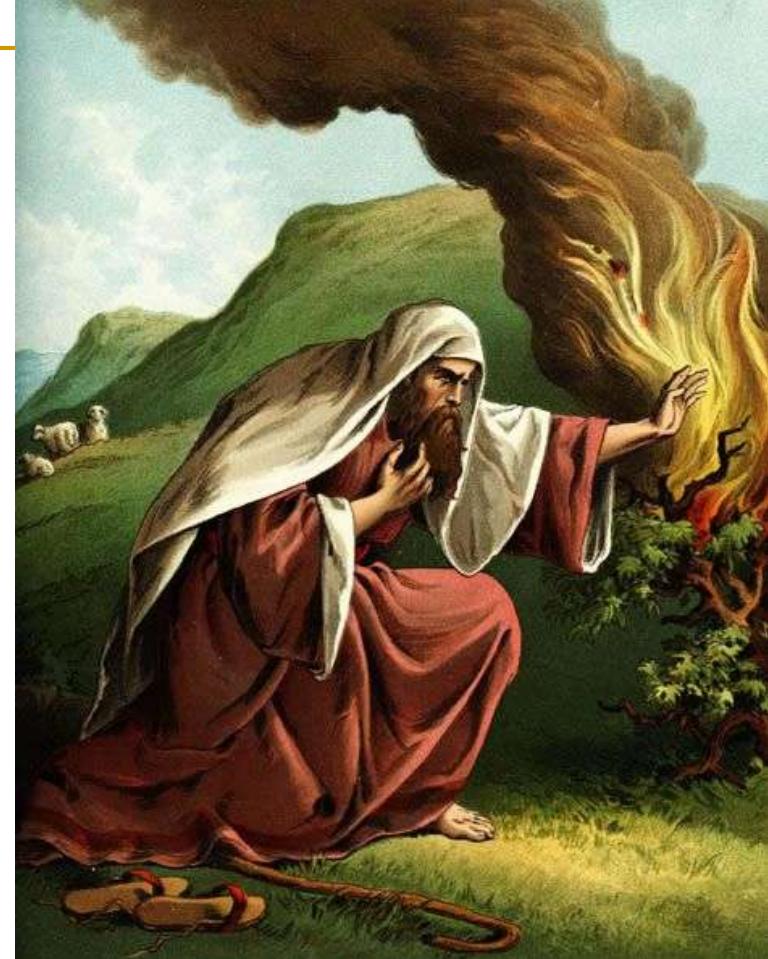
- Šalji koga hoćeš...?

■ pedagoški postupak

- dugačak i otvoren razgovor (3,1-4,17)

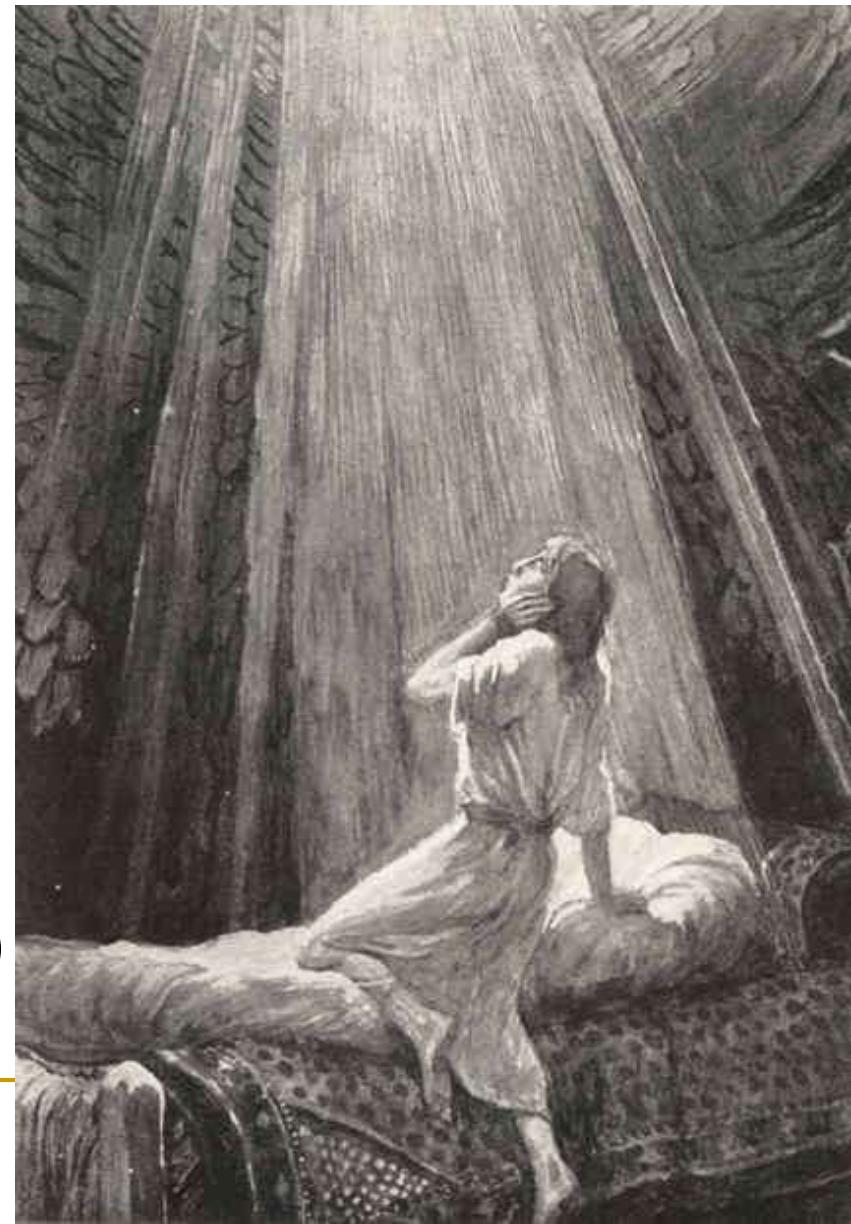
- Bog sama sebe očituje (3,14): יהוה

- ne skriva osjećaje (4,14): ljutnja

Samuelov poziv (1 Sam 3)

- na vrijeme početi
  - dječak uz Kovčeg (v3)
- postupno i aktivno otkrivanje
  - četiri poziva (v4.6.8.10)
- dolazak Božji (v10)
- strašna prijetnja
  - zbog lošeg odgajanja
- plodna pedagogija (v9)

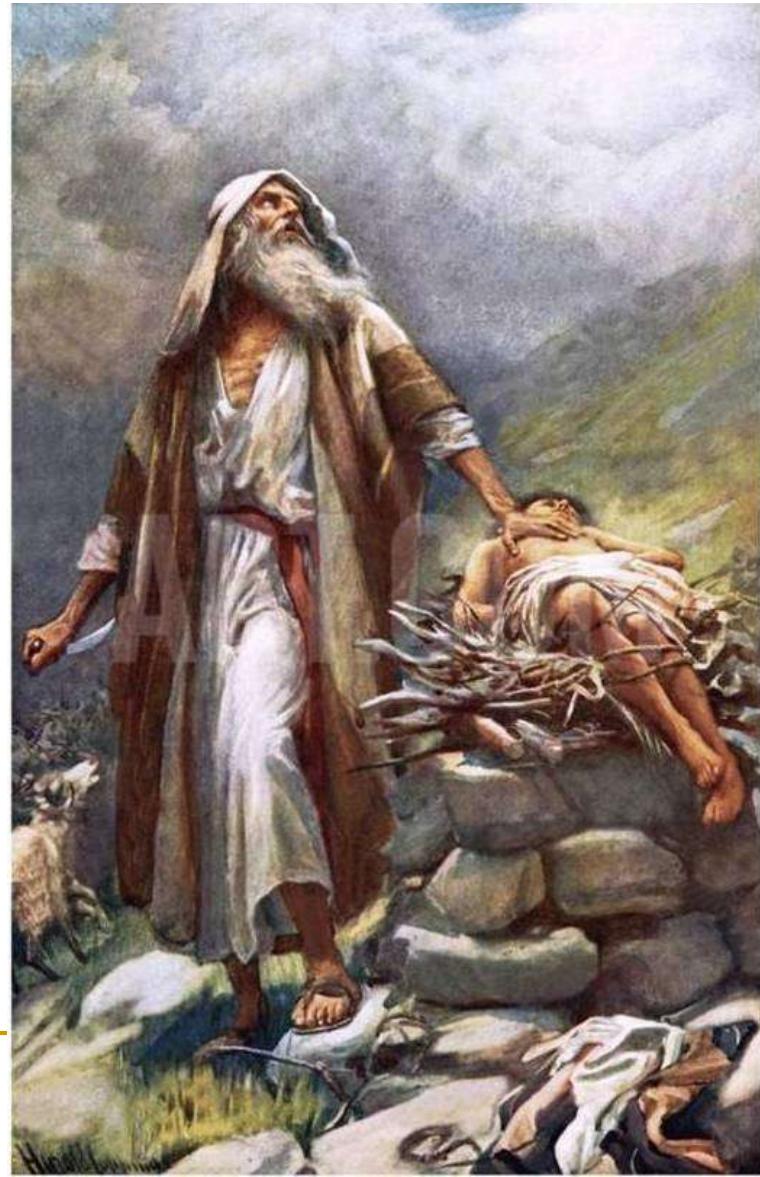
Jona

- više nego za obraćenje pogana
- dvaput pozvan (1,1; 3,1)
- tek na dnu daje prvi odgovor (2,2-10)
- “što će ti reći” (3,2)
  - traži se slušanje
- intelektualna spoznaja: Božje je spasenje (2,10)
  - zna Zakon: formula milosrđa (4,2) + Božje sažaljenje
- emocija: pravedna mržnja?
  - depresija – želja za smrću: umrijeti (4,3.8.9)
- Bog odgovara 3x (4,4.9.10), na kraju Božja riječ

Ljudi odgajatelji: 1) Abraham

- Abraham – Izak (Post 22)
  - “Evo me” (1.7.11)
  - “Bog će providjeti” (8)
    - “vratit ćemo se” (5)
- “sine moj” (8)
  - ⇔ nož u ruci (10)
- svezano dijete
- značenje žrtve (2)

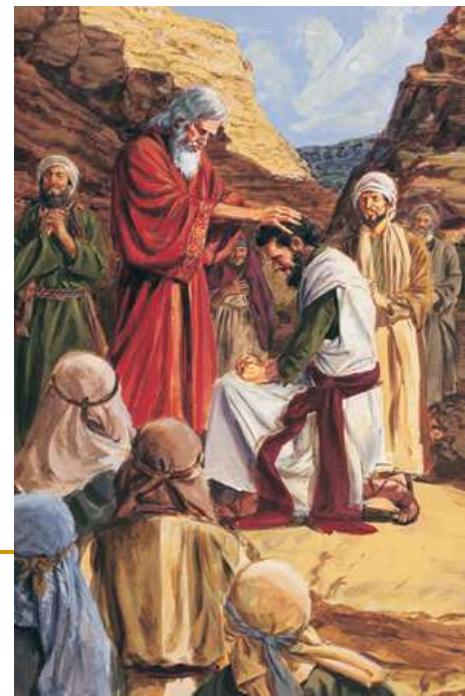
2) Mojsije

■ Mosije – narod (Izl 14)

- hrabri narod (14,13)
- uočava izvor problema
- najavljuje spasenje
  - → strah Božji (31), osobno uvjerenje (15,2)
- zapomaže pred Bogom (14,15)

■ Mojsije – Jošua

- šalje ga u boj i moli za nj (Izl 17)
- predaje mu vlast (Pnz 32)
- polaganje ruku

3) Ilija i Elizej

□ 1 Kr 19 – 2 Kr 13

■ Prorok uzima pratioca

□ Elizej mu lijeva vodu
(2 Kr 3,11)

■ prijateljski odnos

□ “Oče moj!” (2 Kr 2,12)

■ Elizej će imati učenike

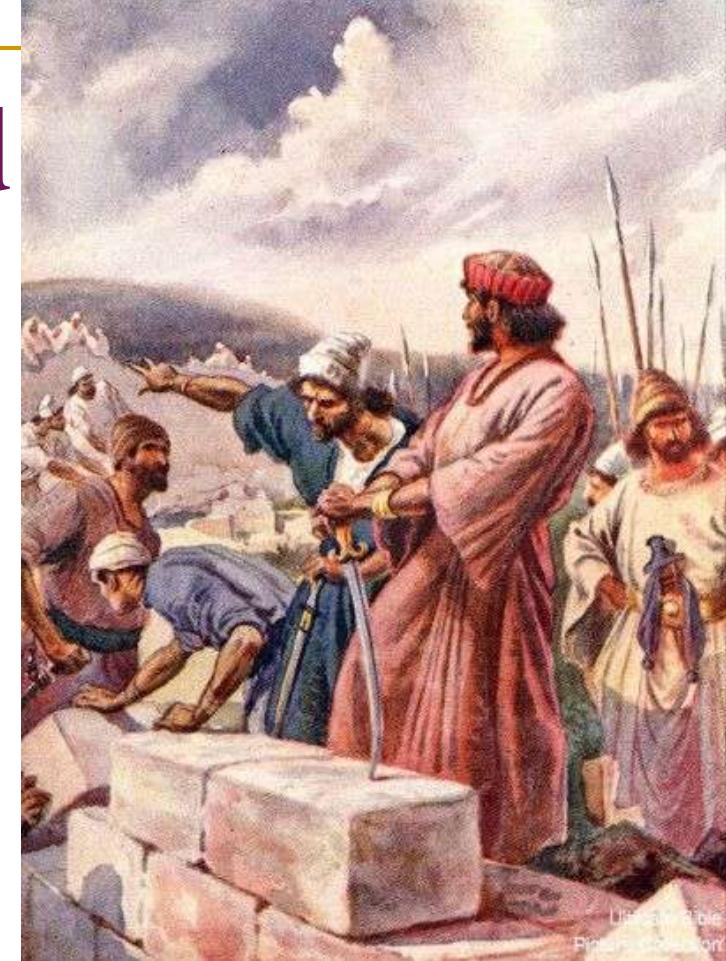
■ u jednom času Elizej u mraku (1 Kr 19,19)

■ nije pomazan ($\Leftrightarrow$ 19,16)

4) Nehemija i narod

- obnovitelj zidina
- okuplja zajednicu (Neh 3)
- sam radi (4,17; 5,16)
- hrani zajednicu (5,17)
  - ne postupa iz bijesa,
nego pamet kraljuje (5,7)
- priređuje čitanje Zakona (c8)
  - “Jedite slasno, pijte fino.
Radost Gospodnja vaša je jakost” (8,10)
- fizički se obračunava (13,25)

Isus, pedagog

- Bog = Otac – eminentna odgajateljska figura
  - u Iz i majka
- prispodoba upućena farizejima
  - Samopouzdani podcjenjivači (Lk 18,9)
  - farizej: εὐχαριστῶ (11)
- o rasipnom sinu
  - carinicima i grešnicima (Lk 15,1)
  - farizejima i književnicima (15,2)
- Učitelj i Mariji i Marti (Lk 10,38-42)

Sestra Marta

- Nalik Ivanu: Iv 11,5
- A Isus ljubljaše Martu...
- Martina aktivnost u Lk 10,38?
- Ugošćuje Isusa (Lk 10,38)
  - Martina inicijativa u Lk 10,40?
- “Gospodine, reci joj...” (40)
  - Prigovor (“ne mariš?” usp. Mk 4,38), diplomacija, molitva

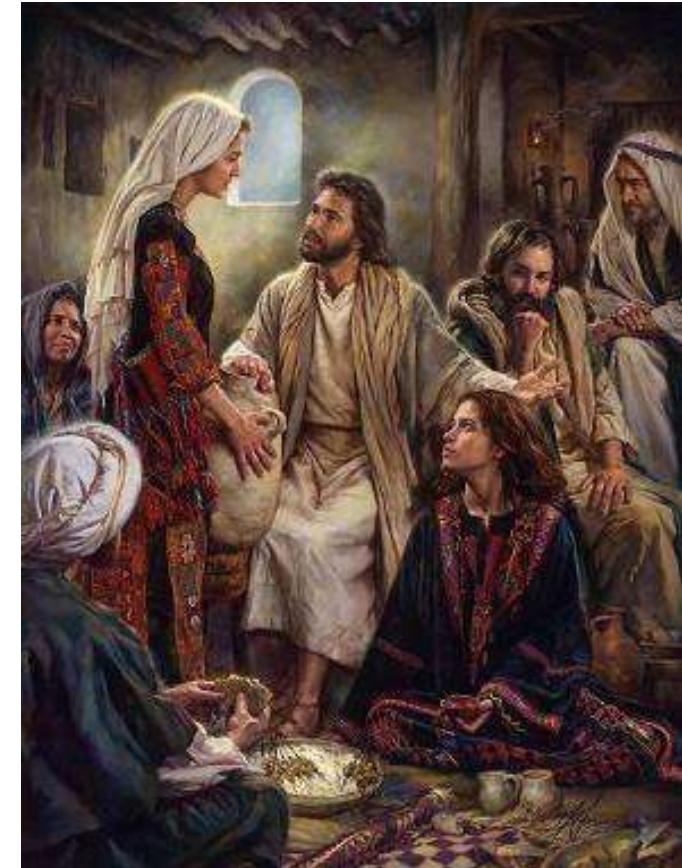

Vincenzo Campi, Krist u Marijinoj i Martinoj kući,
Galleria Esense, Modena

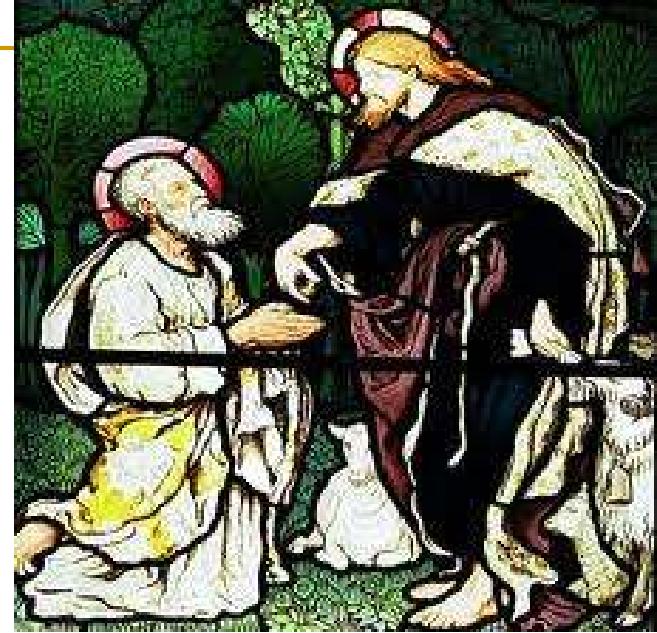
Marta učenica

- Marija sluša Logos (impf. Lk 10,39)
  - Božanski poziv u Lk 10,41?
- ime 2x – Marta, Marta
  - Abraham (Post 22,11);
Mojsije (Izl 3,4); Samuel
(1 Sam 3,6); Pavao (Dj 9,4)
  - Kome pouke u Lk 10,42:
- Jedno je potrebno
- Sestrin dio je dobar, trajan

Ribar postaje pastir

- ἀνθρακιά (Iv 18,18; 21,9):
- “žar” – ugodaj; doručak (roštilj)
- Kristova inicijativa (21,14.15-17)
- “treći put” (v14) – bez žurbe
  - Postupno; metoda: ponavljanje
- Ljubav? 3x – pita (15.16.17)
- Da, Gospodine 3x – слуша
- Pasi! 3x – nalaže (15.17)
  - budi pastir ! (16); janje (15.16), ovca (17)

□ Emocija?

- žalost (Iv 21,17), plač (Lk 22,62)
- **Šimune!**
(Iv 21,15-17)
- “Idi za mnom!”
(Iv 21,19)

Put u Emaus

■ Zajednički osjećaj

- Gorjelo nam srce (Lk 24,32)
- Isto mišljenje – Kristovo (Fil 2,5)

■ Interakcija na putu

- “Počevši od Mojsija...”

■ Učinci

- Oči, srce
- Razmjena mišljenja
→ Zajednička molitva

■ povratak u Jeruzalem

